

5.10.2018

Tasavallan presidentin lausuma EV 77/2018 vp (HE 198/2017 vp) johdosta:

Eduskunnan vastaus koskee Suomen perustuslain 10 §:n muuttamista, jonka eduskunta on hyväksynyt tehtäväksi kiireellisenä. Tällainen eduskunnan ehdotus on ainutkertainen nykyisen perustuslakimme aikana.

Eduskunnan vastaukseen sisältyy ristiriitainen ongelma. Eduskunnan asiaan liittyvä tahto on kiistaton, mutta perustuslain kirjaimellinen tulkinta kyseenalaistaa eduskunnassa noudatetun menettelyn.

Keskityn tässä vain eduskunnan 3.10.2018 istuntoon, koska ennen sitä eduskunnan II käsittely oli päättynyt, ja siinä tehty ainoa ehdotus oli perustuslain muutoksen julistaminen kiireelliseksi. Ehdotus oli siis sisällöltään (I käsittely) sekä kokonaisuudeltaan (II käsittely) muutoin hyväksytty.

Istunnossa 3.10.2018 eduskunnan puhemies teki äänestysesityksen, joka päättyi: *"... Mikäli ehdotus kiireelliseksi julistamisesta hyväksytään, katsotaan lakiehdotus samalla hyväksytyksi."*Tämän äänestysesityksen eduskunta hyväksyi.

Perustuslain sanamuodon mukainen järjestys olisi ollut, että ensin äänestetään kiireelliseksi julistamisesta ja sen jälkeen itse ehdotuksesta. Tässä tapauksessa, kun muutosesityksiä ehdotukseen ei ollut tehty, perustuslain muutos olisi erikseen tullut todeta hyväksytyksi. Myös julkisuudessa syntyi nyt virheellistä kuvaa: kiireellisyysäänestystä koskeva äänestys tulkittiin lain sisällöstä äänestämiseksi.

Eduskunnan yksimielinen tahto perustuslain muutokseen on riidaton. Eduskunta on myös yksimielisesti hyväksynyt menettelyn, jolla muutos eduskunnassa hyväksyttiin. Eduskunta on näin ollen itse disponoinut sekä muutoksen sisällöstä että menettelystä.

Tämän vuoksi vahvistan eduskunnan vastauksen. Kiinnitän kuitenkin eduskunnan huomiota siihen, että perustuslaissa säädettyä menettelyä on syytä kirjaimellisesti noudattaa.